

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
НН ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

директор навчально-наукового
інституту культури і мистецтв

проф. Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ

_____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОМПОЗИЦІЯ

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)

Освітня програма: Середня освіта. (Образотворче мистецтво).

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту культури і
мистецтв

«30» серпня 2024 р.

Голова Олександр РУДЕНКО

Розробник:

Гулей О.В., доцент, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну,
заслужений майстер народної творчості України

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри
образотворчого мистецтва та дизайну
кандидат мистецтвознавства, доцент _____ Наталя КОХАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів – 11,5	бакалавр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
1-й, 2-й, 3-й, 4-й			
Семестр			
1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й, 6-й, 7-й, 8-й			
Лекції			
0		0	
Практичні			
76/60 год.			
Самостійна робота			
134/69 год.			
Консультації:			
/6			
Вид контролю: заліки та екз.			
Загальна кількість годин – 345			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Вивчення курсу ставить за мету: ознайомлення студентів з правилами і законами композиції та їх практичного застосування під час виконання навчальних та творчих робіт.

Кінцевою метою є формування у майбутнього фахівця здатності динамічно поєднувати знання, уміння і спроможності з автономною діяльністю у галузі образотворчого та декоративного мистецтва шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань, розвиток композиційного мислення, що є необхідним для творчої діяльності в усіх видах образотворчого й декоративно-прикладного мистецтва.

Обов'язкова навчальна дисципліна «Композиція» є складовою професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», змістом якої є набуття теоретичних знань та практичних навичок по створенню власних художніх творів.

Вивчення програмного матеріалу даної дисципліни сприяє оволодінню студентами загальними та фаховими компетенціями згідно з освітньо-професійною програмою 014 Середня освіта «Образотворче мистецтво». У процесі викладання курсу використовується міждисциплінарний синтез історико-культурологічного, історико-мистецтвознавчого, історико-педагогічного підходів у результаті якого окреслюються загальні історико-культурологічні тенденції становлення і розвитку провідних видів образотворчого й декоративного мистецтва.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни передбачається наявність базових знань в об'ємі шкільного курсу з історії розвитку вітчизняної культури, мистецтва, вимагає обізнаності у галузі візуальних мистецтв, особливості і специфіки провідних видів, а також, володіння основами образотворчості. Передумовою вивчення дисципліни передбачається наявність

базових знань з предметів «Рисунок», «Живопис», «Кольорознавство», «Історія образотворчого мистецтва», «Декоративно-прикладне мистецтво».

3. Результати навчання за дисципліною

Курс передбачає виявляти та поглиблювати знання в галузі образотворчого й декоративно-прикладного мистецтва і застосовувати їх у сучасній практичній художньо-творчій діяльності. Використовувати знання з мистецтвознавства, композиції, кольорознавства й інших фахових дисциплін, розробляти й оздоблювати площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконання їх у різних техніках та матеріалах візуального мистецтва для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та подальшого навчання за освітньою програмою.

<p>Знання: знати основні етапи ведення роботи над композиційною побудовою художнього твору, застосовувати комплексний підхід для створення цілісного образу</p> <p>Уміння: уміти застосовувати знання з теорії та практики для композиційної побудови авторського художнього твору; володіння термінологією з образотворчого й декоративного мистецтва; професійно грамотно організовувати послідовність виконання творчого задуму; знання технологічних прийомів оздоблення пласких і об'ємних поверхонь, їх особливості і специфіку роботи</p> <p>Комунікація: володіння основами професійної мовленнєвої культури при навчанні декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва</p>	<p>ПРН 2</p>	<p>Знати термінологію з образотворчого й декоративного мистецтва.</p>
<p>Знання: знання теорії та основних принципів образотворчості, розуміння предметної області образотворчого й декоративного мистецтва,</p> <p>Уміння: здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення творів образотворчого й декоративного мистецтва, зміст основних класичних і сучасних концепцій мистецтва, усвідомлення художньо-естетичної природи візуального мистецтва</p>	<p>ПРН 3</p>	<p>Знати та розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру образотворчого й декоративного мистецтва.</p>
<p>Знання: Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), здатність генерувати нові ідеї (креативність). знання технологічних прийомів у відтворенні різних технік образотворчого й декоративного мистецтва, їх особливості і специфіку.</p> <p>Уміння: Здатність розкривати загальну структуру і взаємозв'язок різних видів образотворчого й декоративного мистецтва, вміти практично виконувати роботу в різних техніках; застосовувати набуті знання, вміння і навички при виконанні творчих завдань та їх оформлення (інсталяції) в інтер'єрі (в експозиції виставки);</p> <p>Комунікація: пояснювати фахівцям і не фахівцям основні закономірності розвитку декоративно-прикладного й образотворчого мистецтва</p>	<p>ПРН 5</p>	<p>Знати основні стильові напрямки у образотворчому й декоративному мистецтві, вміти працювати в них, виконувати творчі роботи з основних видів мистецтва. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи з сучасними барвниками, приладами і матеріалами</p>

<p>Знання: Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, знання засобів роботи з різними художніми матеріалами і прийомів використання їх у мистецькій серії (групі) робіт; знати послідовність етапів створення художнього твору за правилами композиції.</p> <p>Уміння: Здатність застосовувати сучасні методи дослідження для виконання авторської практичної творчої роботи, планувати процес виготовлення творів образотворчого й декоративного мистецтва.</p> <p>Комунікація: Здатний до ефективної комунікації в процесі навчання образотворчого мистецтва</p>	<p>ПРН 6</p>	<p>Знати сучасні художні матеріали та особливості роботи різними графічними, пластичними і живописними матеріалами.</p>
<p>Знати: виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, знати особливості побудови художнього твору, класифікацію та особливості різних видів образотворчого й декоративного мистецтва</p> <p>Уміти: аналізувати та застосовувати у власних роботах характерні ознаки певного виду образотворчості; володіти практичними навичками у галузі композиції, вміти зображувати і аналізувати стилізувати та інтерпетувати форму предметів, художніх образів на практиці</p>	<p>ПРН 7</p>	<p>Знати класифікацію видів, жанрів образотворчого й декоративного мистецтва.</p> <p>Розуміти взаємозв'язки між різними видами і жанрами мистецтва</p>
<p>Знання: Здатність до критичного аналізу й оцінці сучасних досягнень науки, генерування нових ідей під час розв'язування дослідницьких і практичних задач, знання запитів суспільства на оформлення сучасного простору з використанням виробів образотворчого й декоративного мистецтва.</p> <p>Уміння: використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та об'ємно-просторову мову в практично-творчій роботі; оформити виставкову творчу роботу та презентувати її в експозиції мистецької виставки</p>	<p>ПРН 10</p>	<p>Уміти застосовувати практично сучасні художні матеріали у роботі, уміти оформити роботи, організувати і провести мистецьку виставку.</p>
<p>Знання: безпечного поводження з розчинниками, лаками та різними художніми хімічними речовинами, беручи до уваги їх хімічні властивості, у тому числі будь-які конкретні небезпеки, пов'язані з їх використанням;</p> <p>Уміння: Здатність дотримуватися правил техніки безпеки праці при роботі з небезпечними хімічними речовинами, вимоги до гігієни праці.</p>	<p>ПРН 16</p>	<p>Забезпечувати охорону життя і здоров'я учасників навчально-виховного процесу та позаурочній діяльності</p>
<p>Знання: Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями впродовж життя, знання вітчизняних і світових сучасних тенденцій у використанні видів образотворчого й декоративного мистецтва в оформленні громадського та житлового інтер'єрів</p> <p>Уміння: Здатність характеризувати особливості розвитку мистецтва в різні історичні епохи, а також визначати приналежність твору до тієї чи іншої історичної доби розвитку мистецтва, створювати</p>	<p>ПРН 18</p>	<p>Вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції.</p>

затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого/декоративного мистецтва. Комунікація: взаємодія з керівництвом, митцями, колегами.		
---	--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А 90-100 балів Відмінно	Студент володіє тематичним матеріалом у межах програми, вміє використовувати набуті знання, виявляє знання спеціальної термінології законів композиції, на високому рівні володіє техніками та практичними навичками по створенню художнього образу, творчо та нестереотипно виконує завдання
В 82-89 Добре	Студент здатний сприймати тематичний матеріал, але допускає незначні помилки у послідовності роботи над створенням художнього образу за законами композиції, творчо підходить до втілення задуму, достатньо грамотно застосовує основні закони художньої творчості, але допускає незначні помилки у володінні технічними прийомами та практичними навичками в роботі над композицією твору. В основному грамотно сполучає графічні, колористичні, композиційні чи орнаментально-стилістичні особливості в роботі над композицією
С 74-81 Добре	Студент здатний сприймати тематичний матеріал, але допускає помилки у послідовності роботи над виконанням загальної композиції твору, творчо підходить до створення художнього образу, достатньо грамотно застосовує основні законикомпозиції, стилістики, проте допускає незначні помилки у володінні технічними прийомами та практичними навичками. В основному грамотно сполучає графічні, колористичні, композиційні та орнаментальні співвідношення елементів проте дещо порушує загальну стилістику в композиції твору.
Д 64-73 Задовільно	Студент може сприймати достатню частину тематичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє образне мислення, не завжди послідовно та логічно працює над розробкою композиції, потребує додаткових пояснень, слабо засвоїв техніки та технології практичної роботи з художніми матеріалами. Виявляється елементарний рівень володіння закономірностями образотворчої грамотності й порушення законів композиції.
Е 60-63 Задовільно	Студент може сприймати достатню частину тематичного матеріалу, але має недостатню сформоване художнє образне мислення, не послідовно та не логічно працює над створенням художнього образу в композиції твору, постійно потребує додаткових пояснень, слабо засвоїв техніки та технології практичної роботи.
FX 35-59 Незадовільно	незадовільно з можливістю повторного складання. Студент володіє незначною частиною тематичного матеріалу, не послідовно та нелогічно працює над створенням композиції художнього твору, потребує додаткових пояснень.
Ф 0-35 Незадовільно	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни. Студент не володіє ні тематичним матеріалом, ні практичними навичками для виконання завдання за програмою курсу

Розподіл балів, 2 сем.

Поточний контроль				Разом	Сума	Підс. (екз.)	Заг. сума
РОЗДІЛ 1		РОЗДІЛ 2					
T1.1	T1.2	T2.1	T2.2	60	75	25	100
15	15	15	15				
Контроль самостійної роботи				15			
3	4	4	4				

Розподіл балів, 4 сем

Поточний контроль				Разом	Загальна сума
РОЗДІЛ 3		Розділ 4			
T3.1	T3.2	T4.1	T4.2	60	100
15	15	15	15		
Контроль самостійної роботи				40	
10	10	10	10		

Розподіл балів, 7 сем.

Поточний контроль				Разом	Сума	Підс. (екз.)	Заг. сума
РОЗДІЛ 7		РОЗДІЛ 8					
T7.1	T7.2	T8.1	T8.2	60	75	25	100
15	15	15	15				
Контроль самостійної роботи				15			
3	4	4	4				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є презентації результатів виконаних практичних вправ та перегляд виконаних власних творчих робіт.

Форми та засоби поточного і підсумкового контролю:

Використання поточного оцінювання дозволяє відстежувати особисті досягнення студентів, хід опанування ними компетентностей освітньої програми, набуття яких необхідне для досягнення результатів навчання.

Поточний контроль результатів навчання здійснюється переважно у формі робочих переглядів етапів роботи, їх обговорення та публічного демонстрування в аудиторії. Елемент поточного контролю – аналіз помилок та конкретні вказівки для їх виправлення.

Підсумковий контроль здійснюється з урахуванням динаміки зростання рівня навчальних досягнень у формі контрольного заходу, на якому перевіряється набуття ключових компетентностей. Контрольний захід проводиться наприкінці кожного навчального семестру як творчий перегляд (виставка художнього твору).

Під час підсумкового контролю з навчальної дисципліни оцінюються всі компоненти пройденого навчального матеріалу: композиційні рішення, володіння матеріалом і технікою, емоційність втіленого образу, майстерність виконання поставленої задачі з урахуванням індивідуальних можливостей.

6. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації рослинних мотивів засобами графіки.

РОЗДІЛ 2. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації зображень комах засобами графіки.

РОЗДІЛ 3. Створення композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.

РОЗДІЛ 4. Створення композиції стилізованого натюрморту з ефектом «шашечки» засобами графіки.

РОЗДІЛ 5. Створення малофігурної композиції на задану тему.

РОЗДІЛ 6. Створення малофігурної композиції на вільну тему.

РОЗДІЛ 7. Розробка ескізу багатофігурної композиції

РОЗДІЛ 8. Створення багатофігурної композиції

7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації рослинних мотивів засобами графіки.

Тема 1.1. Замальовки рослинних мотивів для подальшої стилізації

Тема 1.2. Виконання абстрактних композицій засобами графіки.

РОЗДІЛ 2. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації зображень комах засобами графіки.

Тема 2.1. Замальовки рослинних мотивів для подальшої стилізації

Тема 2.2. Виконання абстрактних композицій засобами графіки.

РОЗДІЛ 3. Створення композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.

Тема 3.1. Розробка ескізів композиції декоративного натюрморту.

Тема 3.2. Виконання композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.

РОЗДІЛ 4. Створення композиції стилізованого натюрморту з ефектом «шашечки» засобами графіки.

Тема 4.1. Розробка ескізів композиції стилізованого натюрморту «шашечки».

Тема 4.2. Виконання композиції стилізованого натюрморту «шашечки» засобами графіки.

РОЗДІЛ 5. Створення малофігурної композиції на задану тему.

Тема 5.1. Розробка ескізів до малофігурної композиції на задану тему.

Тема 5.2. Виконання малофігурної композиції на задану тему.

РОЗДІЛ 6. Створення малофігурної композиції на вільну тему.

Тема 6.1. Розробка ескізів до малофігурної композиції на вільну тему.

Тема 6.2. Виконання малофігурної композиції на вільну тему.

РОЗДІЛ 7. Розробка ескізу багатофігурної композиції

Тема 7.1. Пошукова робота над ескізами.

Тема 7.2. Робота над остаточним ескізом.

РОЗДІЛ 8. Створення багатофігурної композиції

Тема 8.1. Робота над картоном

Тема 8.2. Виконання композиції.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	у тому числі			
		Практ.	Конс.	Самос т.роб.	Лекції		Практ.	Конс.	Самос .роб.	
РОЗДІЛ 1. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації рослинних мотивів засобами графіки.										
Тема 1.1. Замальовки рослинних мотивів для подальшої стилізації	14		4		10					
Тема 1.2. Виконання абстрактних композицій засобами графіки.	31		20		11					
РОЗДІЛ 2. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації зображень комах засобами графіки.										
Тема 2.1. Замальовки комах для подальшої стилізації	23		6		17					
Тема 2.2. Виконання абстрактних композицій засобами графіки.	52		20	2	30					
РОЗДІЛ 3. Створення композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.										
Тема 3.1. Розробка ескізів композиції декоративного натюрморту	10		6		4					
Тема 3.2. Виконання композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.	20		12		8					
РОЗДІЛ 4. Створення композиції стилізованого натюрморту з ефектом «шашечки» засобами графіки.										
Тема 4.1. Розробка ескізів композиції стилізованого натюрморту «шашечки».	10		6		4					
Тема 4.2. Виконання композиції стилізованого натюрморту «шашечки» засобами графіки.	20		12	2	6					
РОЗДІЛ 5. Створення малофігурної композиції на задану тему.										
Тема 5.1. Розробка ескізів до малофігурної композиції на задану тему.	13		6		7					
Тема 5.2. Виконання малофігурної композиції на задану тему.	32		12		20					
РОЗДІЛ 6. Створення малофігурної композиції на вільну тему.										
Тема 6.1. Розробка ескізів до малофігурної композиції на вільну тему.	10		6		4					
Тема 6.2. Виконання малофігурної композиції на вільну тему.	20		10	2	8					
РОЗДІЛ 7. Розробка ескізу багатофігурної композиції										
Тема 7.1. Пошукова робота над ескізами	22		4		18					
Тема 7.2. Робота над остаточним ескізом	22		4		18					
РОЗДІЛ 8. Створення багатофігурної композиції										

Тема 8.1. Робота над картоном	22		4		18				
Тема 8.2. Виконання композиції	24		4		20				
Усього	345		136	6	203				

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації рослинних мотивів засобами графіки.			
1.1	Замальовки рослинних мотивів для подальшої стилізації		
	1. Робота з аналогами	2	
	2. Замальовки мотивів.	2	
	3. Створення варіантів композиції. Вибір форескізу	2	
	4. Розробка ескізу в натуральну величину	2	
1.2	Виконання абстрактних композицій засобами графіки.		
	1. Створення абстрактної композиції засобом лінії.	2	
	2. Створення абстрактної композиції засобом лінії.	2	
	3. Створення абстрактної композиції засобом плями.	2	
	4. Створення абстрактної композиції засобом плями.	2	
	5. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
	6. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
	7. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
	8. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
РОЗДІЛ 2. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації зображень комах засобами графіки.			
2.1	Замальовки комах для подальшої стилізації		
	1. Вибір теми..	2	
	2. Робота з аналогами	2	
	3. Замальовки.	2	
	4. Створення варіантів композиції	2	
	5. Вибір форескізу	2	
	6. Розробка ескізу в натуральну величину	2	
2.2	Виконання абстрактних композицій засобами графіки		
	1. Створення абстрактної композиції засобом лінії.	2	
	2. Створення абстрактної композиції засобом лінії.	2	
	3. Створення абстрактної композиції засобом плями.	2	
	4. Створення абстрактної композиції засобом плями.	2	
	5. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
	6. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
	7. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	

	8. Створення абстрактної композиції засобами лінії та плями.	2	
РОЗДІЛ 3. Створення композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.			
3.1	Розробка ескізів композиції декоративного натюрморту		
	1. Вибір теми. Замальовки мотивів. Робота з аналогами	2	
	2. Створення варіантів композиції.	2	
	3. Вибір форескізу	2	
	4. Розробка ескізу в натуральну величину	2	
3.2	Виконання композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.		
	1. Нанесення основних ліній олівцем	2	
	2. Опрацювання графічними матеріалами	2	
	3. Деталізація	2	
	4. Деталізація	2	
	5. Узагальнення	2	
РОЗДІЛ 4. Створення композиції стилізованого натюрморту з ефектом «шашечки» засобами графіки.			
4.1	Розробка ескізів композиції стилізованого натюрморту «шашечки»		
	1. Вибір теми. Замальовки мотивів. Робота з аналогами	2	
	2. Створення варіантів композиції.	2	
	3. Вибір форескізу	2	
	4. Розробка ескізу в натуральну величину	2	
4.2	Виконання композиції стилізованого натюрморту «шашечки» засобами графіки.		
	1. Нанесення основних ліній олівцем	2	
	2. Опрацювання графічними матеріалами	2	
	3. Деталізація	2	
	4. Деталізація	2	
	5. Узагальнення	2	
РОЗДІЛ 5. Створення малофігурної композиції на задану тему.			
5.1	Розробка ескізів до малофігурної композиції на задану тему.		
	1. Композиційні пошуки	2	
	2. Тональні пошуки	2	
	3. Кольорові пошуки	2	
5.2	Виконання малофігурної композиції на задану тему.		
	1. Підготовка картону	2	
	2. Перенесення на картинну площину	2	
	3. Підмальовок гризаллю	2	
	4. Вирішення в кольорі	2	
	5. Пошук контрастів	2	
	6. Знаходження нюансів	2	
РОЗДІЛ 6. Створення малофігурної композиції на вільну тему.			
6.1	Розробка ескізів до малофігурної композиції на вільну тему.		
	1. Композиційні пошуки	2	
	2. Тональні пошуки	2	
	3. Кольорові пошуки	2	
6.2	Виконання малофігурної композиції на вільну тему.		

	1. Підготовка картону та перенесення на картинну площину	2	
	2. Підмальовок гризалью	2	
	3. Вирішення в кольорі	2	
	4. Пошук контрастів	2	
	5. Знаходження нюансів	2	
РОЗДІЛ 7. Розробка ескізу багатофігурної композиції			
7.1	Пошукова робота над ескізами		
	1. Вибір теми.. Робота з аналогами	2	
	2. Замальовки мотивів	2	
7.2	Робота над остаточним ескізом		
	1.Опрацювання постатей композиції в пропорціях	2	
	2.Опрацювати/створити середовище для фігур композиції	2	
РОЗДІЛ 8. Створення багатофігурної композиції			
8.1	Робота над картоном		
	1. Підготовка поверхні полотна/картону	2	
	2.Перенесення основних контурів на полотно/картон	2	
8.2	Виконання композиції		
	1.Виконати основну прокладку кольором (підмальовок)	2	
	2.Опрацювати в кольорі	2	
Усього		136	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
РОЗДІЛ 1. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації рослинних мотивів засобами графіки.			
1.1	Замальовки рослинних мотивів для подальшої стилізації		
1	Вибір теми	2	
2	Замальовки мотивів	2	
3	Робота з аналогами	2	
4	Створення варіантів композиції. Вибір форескізу	2	
5	Розробка ескізу в натуральну величину	2	
1.2	Виконання абстрактних композицій засобами графіки.		
1	Намітити контури майбутніх композицій	5	
2	Опрацювання композицій графічними матеріалами	6	
РОЗДІЛ 2. Створення абстрактних композицій за допомогою стилізації зображень комах засобами графіки.			
2.1	Замальовки комах для подальшої стилізації		
1	Вибір теми. Замальовки мотивів	4	
2	Робота з аналогами	4	
3	Створення варіантів композиції. Вибір форескізу	4	
4	Розробка ескізу в натуральну величину	5	
2.2	Виконання абстрактних композицій засобами графіки		
1	Опрацювання композиційних рішень графічними матеріалами	5	

2	Деталізація	5	
3	Акцентування	5	
4	Уточнення площин	5	
5	Узагальнення	5	
РОЗДІЛ 3. Створення композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.			
3.1	Розробка ескізів композиції декоративного натюрморту		
1	Вибір теми. Замальовки мотивів	1	
2	Робота з аналогами	1	
3	Створення варіантів композиції Вибір форескізу	1	
4	Розробка ескізу в натуральну величину	1	
3.2	Виконання композиції стилізованого натюрморту «декоративний» засобами графіки.		
1	Опрацювання композиційних рішень графічними матеріалами	2	
2	Деталізація	2	
3	Акцентування	2	
4	Узагальнення	2	
РОЗДІЛ 4. Створення композиції стилізованого натюрморту з ефектом «шашечки» засобами графіки.			
4.1	Розробка ескізів композиції стилізованого натюрморту «шашечки».		
1	Вибір теми. Замальовки мотивів. Робота з аналогами	1	
2	Створення варіантів композиції	1	
3	Вибір форескізу	1	
4	Розробка ескізу в натуральну величину	1	
4.2	Виконання композиції стилізованого натюрморту «шашечки» засобами графіки.		
1	Опрацювання композиційних рішень графічними матеріалами	2	
2	Деталізація	2	
3	Узагальнення	2	
РОЗДІЛ 5. Створення малофігурної композиції на задану тему.			
5.1	Розробка ескізів до малофігурної композиції на задану тему.		
1	Робота з аналогами	4	
2	Замальовки елементів композиції	5	
5.2	Виконання малофігурної композиції на задану тему.		
1	Підготовка матеріалів	6	
2	Робота над підмальовком	6	
3	Робота над вирішенням в кольорі	6	
РОЗДІЛ 6. Створення малофігурної композиції на вільну тему.			
6.1	Розробка ескізів до малофігурної композиції на вільну тему.		
1	Пошукова робота над темою композиції	2	
2	Замальовки елементів композиції	2	
6.2	Виконання малофігурної композиції на вільну тему.		
1	Робота над підмальовком	4	
2	Робота над вирішенням в кольорі	4	
РОЗДІЛ 7. Розробка ескізу багатофігурної композиції			

7.1	Пошукова робота над ескізами		
	Вибір теми.	5	
	Робота з аналогами	4	
7.2	Робота над остаточним ескізом		
	Замальовки мотивів середовища. Замальовки постатей	6	
	Розробка кольорового рішення	6	
	Розробка ескізу в натуральну величину	6	
РОЗДІЛ 8. Створення багатофігурної композиції			
8.1	Робота над картоном		
	Підготовка матеріалів	6	
	Грунтування полотна/картону	6	
	Перенесення основних ліній/орієнтирів	6	
8.2	Виконання композиції		
	Підмальовок	6	
	Робота з кольором	6	
	Узагальнення, уточнення	6	
Усього		203	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. К.:Рад.шк., 1973. 127 с.
2. Гребенюк Г.Е. Основи композиції та рисунок. К.: Техніка, 1997.
3. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. К., 1982.
4. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення. Харків. 2003.
5. Марченко Ю. Актуальні проблеми в образотворчому мистецтві. Пошук образів до тематичної композиції. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 112-114.
6. Никифоров А. М. Масштаб і модуль як елементи композиції в дизайні. *Функції дизайну в сучасному світі*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 2017. Суми, 44–46.
7. Никифоров А. М. Композиція як засіб організації художнього твору: історико-теоретичний аспект. *Наукові досягнення, відкриття та шляхи розвитку педагогічної науки*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції.2019. Запоріжжя. С. 21–24.
8. Никифоров А. М. Композиція як теоретико-методична основа навчання образотворчого мистецтва в контексті становлення вітчизняної художньої освіти. *Актуальні проблеми сучасної науки*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (Ч. I). 2019. Київ, 34–35.
9. Пастир І.В. Творче становлення фахівця у візуальному мистецтві: навч.-метод. пос. Одеса, 2011. 198 с.
10. Печенюк Т. Кольорознавство. К.: Грані-Т, 2009.
11. Солодовников І. Традиційні та новітні техніки олійного живопису, його різновиди та основні ознаки. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 191-192.
12. Федорук О.К. Графіка як вид образотворчого мистецтва. К., 1983.
13. Шевнюк О. Методика навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних закладах : навчальний посібник. К.: Освіта України, 2017. 311 с.

14. Шевнюк О. Теоретичні основи навчання образотворчого мистецтва у вищих навчальних художніх закладах. *Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова*, 2015. С. 202-206.
15. Юріна-Вернидуб Н. Інтерактивна складова як необхідний елемент сучасної мистецької події. // Традиції та новітні технології у розвитку сучасного мистецтва: Зб. матеріалів VII Всеукр. наук.–практ. конф., Черкаси, 23 квітня 2021 р. Черкаси, 2021. С. 244-247.

Додаткові:

1. Альбом «Світ «Левкасу»: У 2-х т. / За ред. М. Стороженко. К: Міністерство культури і туризму України, Академія Мистецтв України, 2007. Т. 2. 251 с.
2. Гусєва О.Г. Нетрадиційні розвивальні техніки малювання: методичний посібник. ВВПК, 2013. 23 с.
3. Гуска М. Проблема символу та архетипу у живописі українського модерну та авангарду // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2002. №1.
4. Лагутенко О. Графіки: нариси з історії української графіки ХХ століття. К.: Грані–Т, 2007. 165 с.
5. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну. К.: Слово, 2010. 170 с.
6. Никифоров А. М. Розвиток творчих здібностей учнів засобами образотворчого мистецтва в контексті самореалізації особистості. *Європейський університет: імідж, мобільність та соціальні перспективи*: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 2019. Суми, 202–205.
7. Никифоров А. М. Творчий метод в образотворчому мистецтві як інструмент освоєння дійсності. *Духовна культура особистості в контексті сталого розвитку суспільства*: матеріали науково-практичної конференції. 2019. Лебедин, Сумська область, 8–9.
8. Постолова Н.В. Пластичні мистецтва: Посібник. Херсон, 2009. 71 с.
9. Ріхард Вагнер та ідея синтезу мистецтв. Режим доступу: <https://www.theguardian.com/music/musicblog/2013/apr/18/a-zwagner-gesamtkunstwerk>
10. Туманов І.М. Рисунок, живопис, скульптура: Теоретично-методологічні основи комплексного навчання. Львів: Аверс, 2010. 495 с.

Інформаційні ресурси

- Нормативна база вузу
- Бібліотечні фонди
- Електронні програми про творчість майстрів текстильної творчості в бібліотеках міста
- Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
- Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnrb.gov.ua/
- Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програма курсу «Декоративне мистецтво» реалізується за наявності навчально-методичного та наочно-ілюстративного матеріалів (навчальних та навчально-методичних посібників, монографій, збірників наукових праць, методичних матеріалів, наукової та науково-публіцистичної літератури, альбомів, репродукцій. Активно задіяною є можливість доступу до електронних ресурсів за допомогою комп'ютера, ноутбука, а також залучення достатньої кількості наочних матеріалів (схем, таблиць, демонстраційного матеріалу, матеріалів та обладнання, що застосовуються для викладання дисциплін образотворчого спрямування з методичного фонду).

Використання наочних методів навчання передбачає експозицію кращих творчих робіт студентів з методичного фонду, перегляд альбомів з репродукціями робіт майстрів народної творчості регіонів України галузі декоративно-прикладного мистецтва, відвідування музеїв художнього профілю, галерей та виставок творів образотворчого й декоративно-прикладного

мистецтва, участь у культурно-освітніх заходах (наукових конференціях, майстер-класах, мистецьких фестивалях, конкурсах творчих робіт) тощо.